

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Báró Gromon Dezső ünneplése Palánkán.

E hó 21-én és 22-én magasztosságában ritka, nemében pedig páratlan fényes ünnepe volt a három Palánka községnek. Ünnepe volt ez ifjunak-aggnak, szegénynek-gazdagnak, gyengének-hatalmasnak, vallás-, rang- és nemzeti-ség különbség nélkül egyaránt, mert az ünnepelt agg képviselő egyformán támasza, pártfogója és szószólója mindeneknek!

A közügyek terén szerzett bokros érdemek elismerésének immár nem szokatlan, de mindig méltó módja a nemzet részéről a diszpolgári oklevél.

Azok az érdemek pedig, miket báró Gromon Dezső a Mindenhatónak kegyelméből hosszú közpályáján az ország, a vármegye és az általa képviselt kerület javának szolgálatában szerzett s miket a korona már régen a legmagasabb kitüntetéssel jutalmazott, minden-

képen méltók a polgárság kitüntető elismerésére.

A hármass község, Palánka, Ópalánka és Ujpalánka közönsége tulajdonképpen önmagát tisztelte meg, mikor báró Gromon Dezsőt diszpolgárává választotta azoknak a meghálálhatatlan szolgálatoknak fejében, miket a községek s az egyesek jogos érdekeinek felkarolásában képviselőjük részéről mindenha tapasztaltak.

Két dolog azouban a három község diszpolgári oklevelének a kitüntetett szemében is különös értéket és becsét kölesönözhet.

Az egyik az, hogy a három község a diszpolgárság kitüntető levelét most adományozta először s elsőnek báró Gromon Dezsőnek adományozta.

A másik az az általános lelkes, meleg szeretet, melyben a kitüntetés elhatározása fogant és az átadás végbement.

Amaz szól a közügyek nagy

érdemű munkásának, ez a tetőtől talpig derék embernek.

Adja az Ég, hogy annak a jól kiérdemelt tiszteletnek és szeretetnek, mely oly páratlan módon nyilatkozott meg a három község ünneplésében, a nagy férfiu még soká lehessen maghatott részese!

* * *

A ritka szép ünnepegről tudósítónk a következőkben számol be:

Báró Gromon Dezső v. b. t. t., országgyűlési képviselőt hervadhatlan érdemeinek, fennkölt szellemének s nemes emberszeretetének elismerésül egy részről, — rajongó szeretetük, hálájuk, tiszteletük és nagyrabecsülésük jeléül más részről, a három Palánka képviselő-testülete egyhangu lelkesedéssel diszpolgárává választotta meg. E három község forró óhajának engedve határozta el a megválasztott diszpolgár, hogy a diszokleveleket a tiszteletére rendezett ünnepélyen Palánkán fogja átvenni.

E hó 21-én este 7 órakor érkezett meg őexcellenciája a palánkai vasut állomáson bajsai Vojnits István főispán, Scultéty Ferenc alispán, Ertl János hódási és dr. Dungserszky Gedeon kölpényi ker. országgyűlési képviselő, Pompéry Elemér miniszteri tanácsos s

RÁCZITS és CZYRKUSITS fűszer és csemege üzlete ZOMBOR. Kávé és tea behozatal a termelő országokból.

Miért fölösleges ma már, hogy kávé és tea szükségleteit
:: a fővárosban vagy Trieszti cégeknél szerezzé be? ::

Mert fenti cég nagyarányu forgalma révén ezen cikkeket nagymennyiségben egyenest a termelő országokból szerzi be, és így módjában áll bármily nagy Import-céggel
:: a versenyt felvenni, oly módon, hogy a LEGFINOMABB minőségű ::

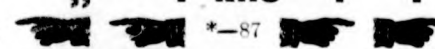
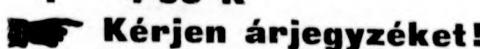
KÁVÉT vagy TEÁT

aránytalanul olcsóbban szállítja mint a trieszti stb. cégek.

ÁLTALÁNOS KÖZKEDVELTSÉGNEK ÖRVENDŐ

„COLUMBIA“ pörkölt kávéink árjegyzéke:

„COLUMBIA“	igen finom keverék	1 kilo	. . .	4— K
„	Sebastiano	1 kilo	. . .	4-20 K
„	Ceylon	1 kilo	. . .	4-80 K
„	Kingston	1 kilo	. . .	5-40 K
„	Karlsbadi	1 kilo	. . .	6— K
„	gyöngykávé	1 kilo	. . .	4-60 K

1 postacsomag 4 $\frac{1}{2}$ kilo vételnél bérmentve. *—87 Kérjen árjegyzéket!

Faragó János vármegyei kir. tanfelügyelő kíséretében, s mikor a reá várakozó palánkai, ópalánkai s ujjalánkai községi előjáróság lelkes éljenzései között kiszállott, Zsigmond János járási főszolgabíró meglehangu, tartalmas szép szavakban üdvözölte.

Diszpolgárunk az ő közismert leereszkedő nyájasságával mondott köszönetet a szép üdvözlétért, majd helyet foglalván a számára fentartott díszfogaton, hosszú kocsisor kíséretében haladt a díszesen kivilágított és sűrűn fellobogózott házsorok előtt az azok alatt álló rengeteg embertömeg szüntelen éljenzése között a részére kijelölt szállásra, özv. Hipp Dezsőné házához.

Esti fél 8 órakor tulnyomólag tekintélyes polgárok által vitt 300 drb fáklya világa mellett Ópalánka község-házától mintegy 500 főnyi közönség vonult fél élén a tűzoltói zenekarral s a teljes díszben kivonult önkéntes tűzoltósággal, hogy kedves vendégét méltóképen üdvözölje.

Midőn az ablakban megjelent az ünnepelt kedves alakja, megpillantásakor kitört a lelkes éljenzés harsogó zaja, melynek elcsendesültével Büchler Róbert, Ujjalánka község jegyzője, ismert szónoki képességeitől ragyogó, meleg szavakban üdvözölte a három testvérközönségnek osztatlan lelkesedéssel megválasztott első diszpolgárát, rámutatván annak 30 évi országgyűlési képviselői minőségében ugy a három Palánka, mint az egész járás s azok polgársága érdekében tett nemes, áldásos és kimagasló ténykedésére, és felkérte őt, hogy e három községet, az egész járást s azok lakóit a jövőben is tartsa meg szeretetében s részesítse ama atyai jóindulatban, amelynek eddig is részesei voltak. A szeretettől s lelkesedéstől áthatott, s az ünneplő közönség szünni nem akaró éljenzésével honorált sikerült beszéd elhangzása után báró Gromon Dezső Önagyméltósága meghatottan mondott köszönetet a részére készített gyönyörű ovációkért, biztosítván a nagyszámú ünneplő-közönséget arról, hogy jövőben is mindenkor arra fog törekedni,

hogy az igyekvő s haladni vágyó három Palánkának, az egész választó kerületnek, valamint egyeseknek is haladását, gyarapodását és boldogulását teljes erejéből előmozdítsa és segítse.

Az ünneplő közönség viharos éljenzéssel, nagy tetszéssel fogadott, kedves s a jövőre nézve biztató beszéde elhangzása után rendben elszéledt s az ünnepelt diszpolgár, kísérete és helybeli meghitt ismerősei és barátai a házi-asszony özv. Hipp Dezsőné urnó vendégszerető asztalánál a már készen álló 20 terítékes vacsorához ültek.

Másnap, e hó 22-én vasárnap, d. e. 11 óra után a potgárság a palánkai kaszinóban kezdett gyülekezni, melynek helyiségei zsufolásig megteltek. Az ünnepelt diszpolgár s kísérei háromnegyed tizenkettőkor jelentek meg a kaszinó nagytermében s miután a díszokleveleket s albumokat — a nemzetiségekre való tekintettel — Palánka község jegyzőjének magyar, Ópalánka község jegyzőjének szerb és Ujjalánka község jegyzőjének német nyelven tolmácsolt szép beszéde kíséretében Önagyméltóságának átnyújtották, s ő ezekért mindhárom nyelven köszönetét kifejezte, megkezdődött az ez alkalomból tiszteletére rendezett 400 terítékű díszbankett, melyen a három Palánka, valamint az egész járás polgárságának színe-java részvett.

Az ünnepi hangulatban lefolyt kedélyes díszbankett alatt számos szép felköszöntő hangzott el, melyek ezen bankett fényes sikerét még inkább emelték. Zsigmond János főszolgabíró báró Gromon Dezsőre, Marton István jószágfelügyelő a főispánra, Schröder György r. k. esperes-plébános az alispánra, Jablonovits Dusan g. k. plébános Dungyerschky Gedeonra, Tolnay János polgári iskolai tanár Ertl János orsz. képviselőre, Kardos Pál polgári iskolai tanár Faragó János tanfelügyelőre, dr. Dimitrijevits Sándor a három Palánka község képviselőtestületére és polgárságára, dr. Vermes Jenő az ünneplő vendégekre, dr. Ilg Ede orvos a három Palánka egyetértésére, bajsai Vojnits

István főispán a járás főszolgabírójára, Dungyerschky Dedeon orsz. képviselő dr. Nagy Ákos ügyvédre mint a munkapárt elnökére, dr. Vermes Jenő Pompéry Elemér miniszteri tanácsosra, Jablonovits Dusan a főszolgabíróra s Büchler Róbert közs. jegyző Tolnay Jánosra és Pechár Józsefre, mint a díszalbumok s oklevelek tervezőire és készítőire mondtak magas szárnyalásu, szellemes felköszöntőket.

Délután fél 4 órakor az ünnepelt diszpolgár, mint a palánkai munkás egyesületnek megválasztott díszelnöke a járási főszolgabíró, Potzta György palánkai és Büchler Róbert ujjalánkai jegyzők kíséretében ezen egyesületet látogatta meg a Korona-szállóban levő egyleti helyiségeiben, a hol ifj. Berner Ferenc asztalos mester, a munkás egyesület tagja által rövid, de ragaszkodástól és szeretettől áthatott szép beszédben üdvözölvén őt, átadta neki az egyesület díszoklevelét.

Az ünnepelt itt is leereszkedő nyájassággal mondott köszönetet a személye iránt megnyilatkozott szeretetért és ragaszkodásért, s miután az egyesület további összetartásra, munkára és haladásra buzdította, atyai jóindulattal vett búcsut az egyesülettől is és lakására hajtattott.

Ezzel befejezést nyert a három Palánka községnek történetében páratlanul álló magasztos ünnepély, melynek fényt és melegséget az a kiapadhatatlan szeretet és tisztelet adott, mely az ünnepelt orsz. képviselőt, báró Gromon Dezsőt felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül állandóan övezi.

Alaptalan gyanusítás.

A B. F. vasárnapi számában megjelent közlemény állításával szemben a hiteles okmányok betekintése után az igazság érdekében megállapítjuk, hogy Kleiner Lajos vármegyei árvaszéki elnökhelyettes 1911. évi június hó 16-án a debreceni jogakadémián a jogtudományi államvizsgát letette és erről 5/1911.

Egy elfeledett királyné életéből.

— Mária Terézia leányáról. —

Írta: **Zsoldos Benő.**

Egy előkelő írói kvalitásokkal rendelkező angol uriaszony: Mrs Bearne figyelemreméltó kötetben megírta a sorsüldözött Mária Antoinette egyik nővérének, a nem kevésbé balesillagzatu Mária Carolina Lujza, IV. Ferdinánd nápolyi király feleségének változatos pályafutását.*) Elismeréssel kell tudomásul vennünk e munka megjelenését, mert ebben Mrs Bearne a világtörténelemnek egy, minket is közelről érdeklő nőalakjával ismereti meg a művelt emberiséget.

Nemesak az európai történelmi irodalom, hanem jó magunk, magyarok is, feltűnően kevés érdeklődést tanúsítottunk Mária Terézia leányainak élettörténete iránt. Azaz, hogy az egyiket mégis jól ismerjük, bár ezt is csak azon a réven leginkább, mert hogy oly megdöbbentő szerepet játszott a francia

forradalom véres kifejlődésében. XVI. Lajos szerencsétlen feleségéről, a szép Mária Antoinette-ről van szó, kinek nemes királynői feje a guillotine alatt hullott a fűrészporos kosárba . . . De már nővéreiről alig szerezünk némi tudomást. Ámbátor az is igaz, hogy közülök Mária Antoinetten kívül egyedül Mária Carolina Lujza, Nápoly és Szicília királynéja részesült még abban a sorsban, hogy Európa akkori történelmének homlokterében kellett szerepelnie . . .

Ez a politikai szereplés, — mely, ha nem végződött is guillotinnal, mint a jó Antoinette nővérénél, de sikeresnek még sem volt nevezhető, mert keserves száműzetésben érte el tetőpontját, — Mária Carolinának soha sem esett valami nehezére . . . A közügyek iránti rajongásig menő lelkesedés, az állami élet jelentősebb alakulásainak éber megfigyelése s amennyire csak lehet, azok irányításában való aktív részvétel, épen olyan jellemző sajátosságai voltak a nápolyi királynénak is, mint a mily mértékben ezek az ő anyját: Mária Teréziát jellemezték. Teljes mértékben örökölte ezeket a hajlandóságokat. S hogy ezekről nem is akart lemondani később sem, az a körülmény is hathatósan bizonyítja, hogy a IV. Ferdinánd nápolyi királlyal 1768-ban kötött házassági szerző-

désnek, — melyet Mária Terézia készségesen jóváhagyott, — egyik lényeges pontját az a rendelkezés képezte, a mely Mária Carolinának teljes ülési és szavazati jogot biztosít az államtanácsban.

IV. Ferdinánd pedig, — kiből jóval később, 1816-ban, már a felesége halála után, I. Ferdinánd néven a két Szicília királya lön, — sokkalta derekabb férj volt, hogy sem házastársát a közügyek terén való szereplésben bármi módon is korlátozni szándékozott volna. Ezt már csak kényelmi szempontból sem cselekedte. Már t. i. a saját becses kényelme szempontjából. Mert azt az időt, miközben az asszony állami ügyekben buzgólkodott, a leleményes Ferdinánd, nagyon ügyesen, hogy ugy ne mondjuk, furfangosan fel tudta használni a saját kedvteléseire. Az ország gondját szép szerével lerázta a nyakáról s kedvére vadászgatott, halászatot, sőt, — uram bocsá! — szerelmi ügyekben nem idegenkedett a tilos ösvényektől sem. Mária Carolina kormányzott, ő pedig — hévvel udvarolt egy igen tiszteletreméltó urnőnek, s bizonyára vigan dudolta az ismeretes refrént: „jó, Isten bizony, — a futó viszony!” Sőt, miként a fáma mondja, mulatság kedvéért egy alkalommal leereszkedett valami lazzaroni-kompaniához is . . .

*) „A Sister of Marie Antoinette: the Life Story of Marie Caroline, Queen of Naples” — by Mrs Bearne, London, Fisher Unwin.

jegyzőkönyvi szám alatt bizonyítványt nyert — és így az 1883. évi I. törvénycikkben a vármegyei árvaszéki állásokra előírt elméleti képesítéssel rendelkeznek.

Államtisztviselők mozgalmá drágasági pótlékért.

A zombori állami tisztviselők f. hó 15-én tartott értekezletük határozata értelmében felhívták az állami tisztviselők országos egyesületét, hogy elviselhetetlen helyzetük feltárása s drágasági pótlék kieszközölésének megbeszélése végett haladéktalanul országos kongresszust hívjon egybe s hogy e felhívásának fogantatja legyen, hasonló felhívás elküldésére szólította fel az ország összes állami tisztviselői karait.

Teljes rokonérzéssel kísérik az állami tisztviselők mozgalmát, kívánságukat megokoltnak s teljesítését nemcsak az ő saját, hanem egyuttal az állam érdekében állónak is tartjuk, mert meggyőződésünk, hogy az a nagy gépezet, melyet az állami tisztviselők alkotnak, csak akkor funkcionál igazán jól, ha minden egyes alkotó része elégedetten és kedvvel fekszik bele a munkába. Kötelességünknek tartjuk e mozgalomban segítő kezet nyújtani az államtisztviselőknek s azért szívesen adjuk közre a felszólító levelet, mellyel a zombori állami tisztviselők többi tisztviselőtársaik-

hoz fordultak. A szóbanlévő felszólító levél így szól:

A magyar állami tisztviselői karhoz!

A modern államok fejlődés képességének, biztos alapokon való tovább haladásának egyik leghatalmasabb biztosítéka a megelégedett, munkabíró, az anyagi gondoktól kevésbé gyötört tisztviselői kar. Az a számottevő testület, melynek minden egyes tagja életének leggyümölcsözőbb évtizedeit, az állami élet összes ágainak minél sikeresebb kifejllesztése érdekében nehéz, sorvasztó munkában tölti el, s aki épen ezért teljes joggal megkívánhatja azt, hogy munkaadója minden tőle telhető eszközök árán megkönnyíteni igyekezzék vállain azt a súlyos keresztet, melynek neve: élet.

Mi, magyar állami tisztviselők, mindannyian megtanultuk türelemmel, odaadással hordozni ezt a keresztet. Férfiak vagyunk: tudunk küzdeni, s ha kell, szenvedni is a magunk és családjunk megélhetéseért. De amikor a létfenntartásért folytatott mindennapi áldatlan küzdelemben oly visszariasztó ellenféllel találjuk szembe magunkat, mint a már teljességgel elviselhetlenné vált általános drágaság, melyet önmagunkra hagyatva, nincs erőnk leküzdeni, ime: feljajdulunk. Ámde a multban szerzett tapasztalataink megértetik velünk, hogy a már-már lét-alapjainkat sorvasztó eme gazdasági veszedelemben a pusztá panaszhangok mit sem érnek. Itt egyedül a gyors cselekvés segíthet. Mert a magyar állam tisztviselőinek nemcsak kötelességei vannak, hanem *jogai* is. E jogok legfőbbje:

a társadalmi álláshoz mért tisztességes megélhetés. Ha az állam nem siet most ezt a jogunkat biztosítani az egyre emelkedő drágasággal szemben: állami életünk legfontosabb szerveinél egy kedveseggett, az adósságok tengerében fuldoló, elcsüggedt hivatalnoki kart fogunk találni.

Összetartásban az erő. Soha sem volt még nagyobb jelentősége ennek a mondásnak, mint épen napjainkban. Ennek a jelszónak hangoztatásával fordulunk tehát az ország összes állami tisztviselőihez, gyors tömörülésre kérve fel őket közös céljaink érdekében. *Egyben nem késünk határozott kifejezést adni azon álláspontunknak, hogy az országos egyesületünk vezetősége részéről elodázhatatlan kötelességnek tartjuk egy országos köztisztviselői kongresszus azonnali egybehívását, melyen a mostani szorongató helyzetünk megszüntetésére irányuló további lépések megállapíthatók legyenek.*

Mi, zombori állami tisztviselők, tudatában az egyre nyomasztóbbá váló drágaság folytán felénk zúduló veszedelmeknek, — a központi vezetőséget a megfelelő drágasági pótlék gyors kieszközölése tárgyában tartandó országos nagy-gyűlés haladéktalan összehívása iránt megkerestük. Felkérünk tehát Benneteket e mozgalmunkhoz teljes lélekkel való csatlakozásra, s illetve az Állami Tisztviselők Országos Egyesületéhez hasonló megkeresés mielőbbi megtételére és az országos egyesület által egybehívandó országos kongresszuson való képviseltetésre, hogy a drágasági pótlék kieszközölése iránt a lépéseket idejekorán megtehessek. Tesszük pedig ezt abban a biztató reményben, hogy közös munkaadónk, az állam, gyors segélynyújtásával sietni fog biztosítani számunkra azt, amit imánkban mindannyian napról-napra kérünk az Égek Urától: *a mindennapi kenyeret.*

Zombor, 1911. október 15.

A zombori összes állami hivatalok tisztviselői kara.

* * *

Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete 1911. évi október hó 24-én (kedden) délután 6 órakor az Első Magyar Általános Tisztviselő-Egylet palotájában lévő egyesületi helyiségében (II., Főherceg Albrecht-ut 11. sz.) *rendkívüli választmányi ülést* tart, melynek tárgya: a drágasági pótlék, illetve családi pótlék tárgyában f. évi november hó 12-ikére összehívott rendkívüli közgyűlés előkészítése.

Mária Carolina politikai tervezéseiben tehát a lustálkodni szerető férj édes-keves vizet zavart. Ami mindenestre semmiként sem irható a Ferdinánd uram előnyére s tekintve, hogy Carolina egyáltalában nem örökölte a közügyek iránti előszeretettel együtt egyszerűsége mind a Mária Terézia politikai éleslátását és széles látókörét, előbb-utóbb a szegény Mária Carolinának is csak hátrányára vált. Amiről szegénynek később csakugyan alkalma is volt keservesen meggyőződnie.

Bearne asszony elismeréssel jegyzi meg Mária Carolináról, hogy közte és nővére: Mária Antoinette között rendkívül sok egyéni hasonlatosság fedezhető fel. Akiknek azonban alkalmuk volt mind a két királynét közelebről, szellemi életük legapróbb nyilvánulásában is megismerni és megfigyelni: intellektuális fensőbbség dolgában egybehangzóan Mária Carolinának adják a pálmát. Szerencsésebb körülmények között boldogabb, irigyletebb asszony válhatott volna belőle, míg így, végső napjaiban, már az angol intervenció után, — kesergő lélekkel töprengett száműzetésben, életének nagy tévedései felett.

Nővérét, Antoinette-et a rajongásig szerette. Ama borzalmas kivégzés véres arnyai soha többé nem hagyták nyugodni. Megbo-

szulni a jó Antoinette halálát: ez volt életének soha el nem ért végcélja. Ennek jellemzésül megható adatot olvasok az ő súlyos, kiirhatatlan boszuérzetéről. Dolgozószobájában Franciaország szerencsétlen királynéjának egy nagyobb arcképet helyeztette el, alatta ezzel a felirattal:

— Je poursuivrai ma vengeance jusqu'au tombeau!

Élete vége felé, — schönbrunni magányában, — a következő sorokat írta egy meghitt barátnőjének:

„Sokáig azt hittem, hogy tudom, miként kell uralkodni s csak akkor jöttem rá tévedéseimre, mikor már nagyon késő volt. Hogy az embereket okosan kormányozhassuk, szükséges tanulmányozni és megérteni őket. Én ezt nem tettem. Ha Isten valaha megint trónra juttatna, új életet fogok kezdeni!”

Szegény Mária Carolinának erre már nem volt alkalma. Mielőtt hozzá kezdhett volna a tervezett új életéhez: 1814 szeptember 8-án meghalt. Epen mialatt a bécsi kongresszus ülésezett . . .

Liszt emlékünnepe.

Liszt Ferenc halhatatlan zeneköltőnk halálának százszázötödik évfordulóját ünnepeli ma szerte az egész ország. A budapesti opera tegnap Szent Erzsébet c. legendájával áldozott a zseniális szerző emlékének. A zombori Szabad Lyceum Egyesület is, hogy városunk közönségének a művészi szép utáni sóvárgását kielégítse, mint a multban, ezuttal is minden lehetőséget elkövetett, hogy ne csak országos hírű, de saját egyénisége és tanítványai révén világhírré szert tett egyén művészetét mutathassa be.

Sikerült is Szendy Árpád, mint az orsz. m. kir. zeneakadémia művészképző vezető tanárát s az ő révén Basilides Mariska ének-művésznőt, a budapesti Népopera tagját megnyerni, hogy Liszt örökbecsű szerzeményeiből szemelvényeket mutassanak be.

A hangverseny, amelyre egy valódi Bösendorfer versenyzongorát Bösendorfer Lajos udvari tanácsos ur szíveségből küldte le direkté Bécsből, folyó hó 29-én este fél 9 órakor a városi színházban lesz megtartva a következő műsorral:

Műsor: Lisztől: Ista dr. Molnár Géza, az orsz. m. kir. zeneakadémia titkára. Felolvassa Rácz Soma. Liszt: Ballada. H-moll. Zongorán Szendy Árpád. Liszt: a) Oh jöjj, oh jöjj. b) Csodálatos érzés lehet. c) Loreley. Dalok: Éneklő Basilides Mariska. Zongorán kíséri Szendy Árpád. Liszt: XIII. magyar rapszódia. Zongorán Szendy Árpád.

Helyárak: Proscenium-páholy 15 kor. Páholy 12 kor. Zenekari ülőhely 3 kor. Tánclászlók 3 kor. Zártszék 2-40 kor. Kör-szék 2 kor. A tanulmány részére karzati ülőhely 1 kor. Karzati állóhely 60 fillér.

Nem hagyható megemlékezés nélkül dr. Molnár Géza ur, az orsz. m. kir. zeneakadémia titkárának — aki Szendy Árpáddal együtt a nagy zeneköltő életrajzának megírásán fáradozik — lekötelező figyelme városunk közönsége iránt, hogy a művészek által bemutatandó zenei gyöngyök ismertetését, illetve Liszt méltatását szakavatott tollal részünkre megírta. A hangversenyek azonban Budapesthez kötik s így a felolvasást Rácz Soma, a főgimnázium tudós tanára, a Szabad Lyceum elnöke tartja meg.

H I R E K.

Az új főbíró fogadtatása Kishegyesen.

Folyó hó 17-én fogadta Kishegyes község tőle telhető fénytel dr. Fratricsevits Istvánt, a topolyai járás új főszolgabíráját.

Délelőtt 1/2-10 órakor ért a határra az új főbíró Szemző Gyula bajai főispán automobilján Limbek Elek járási rendőrfelügyelő kíséretében; hol Csernik Benus községi bíró fogadta és üdvözölte. Ezután a főbíró átszállt a község négyesfogatára és hosszú kocsisor kíséretében vonult be szülőfalujába, hol a diadalkapuk alatt fehér ruhás leánykák és a község lakóinak százai fogadták és éljenztek. Mozsárgyök durrogása között ért a kocsisor a föllobogózt fűtcán keresztül a község-házára, hol Limbek Pál községi jegyző üdvözölte az egész község nevében. Az új főbíró meghatottan mondott köszönetet a fényes és szeretetteljes fogadtatásért.

Innen a róm. kath. templomba vonultak át, hogy ünnepélyes szent misében kérjék a Mindenható bőséges áldását szeretett főbírá-

juk működésére. Miso alatt a kishegyesi uridálda szebbnél-szebb énekeivel könyekig meghatotta a jelenlévőket.

Szent mise után a község-háza tanács-termében díszülésre gyűltek egybe a községi képviselők, hová küldöttségileg hívták meg dr. Fratricsevitsét. A főbíró beléptekor szünni nem akaró éljenzés fogadta, melynek csillapultával Kiss Károly képviselő üdvözölte a járási közigazgatás vezérfeleit. A főbíró megköszönve az üdvözlést, biztosította a községet, hogy igazságos ügyeiben mindenkor odaadó támogatója lesz.

Diszgyűlés után a községi képviselőtestület, a hitközségek, a tantestület, a keresztény hitel- és fogyasztási szövetkezetek, ipartestület, katolikus kör és gazdakör küldöttségeinek tisztelgését fogadta a főbíró.

Déli 1 órakor a községi nagyvendéglőben 100 teretű bankett volt, melyen méltóságos Balassy Endre pápai praelatus a főbíró szüleit, Lukácsy István káplán a járási közigazgatás vezérét, Bódy Máté tanító a község szülöttét éllette a főbíróban; felköszöntöket mondtak még dr. Fratricsevits a községre, Kiss Károly Balassy praelatusra, továbbá dr. Tausz Fülöp, Limbek Pál, Kovács Lajos, dr. Tóth Árvai Márk stb.

A főbíró az esti órákig maradt együtt ünneplőivel, kiknek köréből egy szép nap felejthetetlen emlékeivel távozott.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Kuluncsics Simon szabadkai törvényszéki díjnokot a gyönki járásbíróvához írnokká nevezte ki.

Orvosválasztás. Dr. Kemény Lajos volt nemesmilitárius orvost Csonoplyán községi orvossá választották.

Virilisták névjegyzéke. Zombor szab. kir. város igazoló választmánya által az 1886. évi XXI. t. c. 25. § értelmében az 1912. évre összeállított illetve kiigazított legtöbb adót fizető városi bizottsági tagok névjegyzéke folyó évi október hó 21-ikétől november hó 4-éig bezárólag a városi kiadóhivatalban megtekinthető. A névjegyzék ellen felelőbeadások folyó évi november hó 4-ikéig bezárólag a városi állandó bíráló választmányhoz címezve a városi polgármesternél nyújthatók be.

Fegyveradó-lajstrom. Zombor szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság által érvényesített 1911. évi fegyveradó-lajstrom folyó évi október hó 17—25 ig vagyis 8 napon át a városi adóügy-osztálynál megtekinthető s ugyanezen idő alatt az esetleges észrevételek vagy felszólamlások a városi tanácsnál vagy a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnál benyújthatók.

A bajai ref. egyház jubileuma. A bajai ref. egyház a napokban ünnepelte főnállásának 100-ik évfordulóját. A jubileumi ünnepségen Baja valláskülönbség nélkül részt vett és számosan jöttek ez alkalommal a vidékről is. Az ünnepély keretében a református templomban ünnepi istentisztelet volt, melyen Szeles Áron bajai ref. pap méltatta a nap fontosságát, majd Varga Zsigmond mohácsi pap olvasta fel a bajai egyház történetét. Az ünnepély után bankett volt.

Új vasuti állomás. A zimonybelgrádi vonalon Kishegyes őrház megszűnt. Az őrház helyében rendes állomás létesült, amelyet e hó 20-án adtak át egy személy-, mint a teherforgalom használatára. Az új állomásnak létesítését a forgalom emelkedése tette szükségessé.

A baja-kiskőrösi vasut céljaira Baja város régebbi 60,000 korona hozzájárulását 120,000 koronára emelte fel. Ennek az összegnek erejéig a vasut megfelelő törzsrészt ad a városnak.

Hirdetmény. A városi tanács rendelkezése értelmében a rendőrfőkapitány figyelmezteti a közönséget a közeli kolera veszélyre való tekintettel, hogy a monostorszegi lakókkal ne érintkezzenek, tőlük élelmiszereket, nevezetesen: halat, egyéb húsmeleket, gyümölcsfeléket, tej és tejtermékeket ne vásároljon.

Gál járásbíró fegyelmi ügye. A kuria a napokban tárgyalta dr. Gál Lajos szabadkai járásbíró fegyelmi ügyét, melyet a Haverda ügyből kifolyólag egy szabadkai lapban közzétett „Nyílt level“-e miatt rendelték el ellene. A temesvári ítélőtábla feddésre ítélte Gált, aki az ítélet ellen felelőbeadott. A kuria helyben hagyta ezt az ítéletet.

A bajai főispán zsarolója. Burnáty Pál, Szemző Gyula bajai főispán volt intézőjét a szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa szombaton zsarolás vétsége miatt négy hónapi fogházra ítélte. A bíróság a kihallgatott tanuk vallomásából tényként megállapította a zsarolást és a súlyosító és az enyhítő körülményeket mérlegelve szabta ki a volt intézőre a négy hónapi fogházat. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért, a vádlott és védője pedig a bűnösség kimondása miatt felelőbeadott.

Kolera Monostorszegen. Mióta a kolera-veszedelem oly aggasztó mértékben kiütött Monostorszegen, a járványról Gubicza Kálmán, a monostorszegi állami elemi népiskola igazgatójának szives figyelméből három rendbeli tudósításban számolhatunk be, melyek érkezésük időrendjében itt következnek:

Okt. 20. A veszedelmes járvány Monostorszegen egyre terjed. A ragály ma már annyira széthurcoltatott, hogy a község kiszámíthatatlan veszély előtt áll. Dr. Sági Samu megyei főorvos és Thim József dr. járásorvos teljes erőfeszítéssel maguk fáradoznak a helyszínen, hogy a szükséges óvintézkedések megtételessen. Ma újabb 2 halottja van a ragálynak. Az iskolákat is bezárták. A járványbizottság házról-házra jár és kutatja az újabb megbetegedési eseteket. Az egész községben fertőtlenítenek.

Okt. 21. A járványnak Monostorszegen újabb betege van. Müller pékmester személyében. Dr. Thim József járásorvos már folyó hó 18-a óta a helyszínen tartózkodik s a legnagyobb körültekintéssel vezeti a védekezés munkáját és kutatja a fertőzés telepeit. Az ő szakzerű közreműködésének lesz köszönhető, ha a gyorsan elharapódzott veszélyt lokalizálni sikerül. A járványbizottság mai gyűlésén Tessényi Oszkár községi jegyző javaslatot tett egy Northon-kut furatása iránt, mert nem lehetetlen, hogy az ivóvíz útján lépett fel a járvány. A bizottság a javaslatot magáévá tette.

Okt. 22. A budapesti kolera-laboratórium a községi előjáróságot értesítette, hogy a felküldött maradványokban a valóságos kolerát fedezte fel. Folyó hó 21-én két újabb gyanús megbetegedés történt. A védekezés munkája serényen folyik. Jó jel, hogy a ragály a fertőzött Zöld utcán túl nem terjedt, ami Thim József járásorvos alapos eljárásának köszönhető.

Okt. 23. Folyó hó 22-én Nikolin Miklós kömüves koleragyanús tünetek között megbetegedett. Reggelre meghalt.

Szerencsétlenség. Fuderer Antal monostorszegi lakos folyó hó 20-án kocsijáról megbokrosodott lovai közé esett és szörnyethalt.

Tanítók gyűlése. A szabadkai esperesi kerület tantestülete Hegedüs Lénárd esperes elnöke alatt a mult héten gyűlésezett a kath. kör dísztermében. A gyűlésen igen sokan vettek részt, akik melegen ünnepelték Kiss Béla csantavéri tanítót huszonöt éves jubileuma alkalmából. Ülés után társasbéd volt.

Félholtra verte a feleségét. Zsárki János topolyai gazdálkodó padlásáról a felesége két zsák kukoricát lopott és ezt eladta. Zsárki emiatt úgy megharagudott, hogy rátámadt az asszonyra és egy ásóval elverte. Zsárkiné súlyos betegen fekszik a lakásán.

Nagy idők tanuja. Paripás község előjáróságának és összes testületeinek részvételével helyezették örök nyugalomra legutolsó 1848/49-es honvédjét Merger György 89 éves napszámot. A község lakossága rajongásig szerette a mesélő nagyapót. Nem volt a községben oly ünnepélyes alkalom, hogy ne lett volna vendége az intelligenciának. Nem maradt szem szárazon temetésekor s a község valamennyi intézete letette koszorúját koporsójára.

Polgári iskola Topolyán. Közép-Bácska legnépesebb szinmagyar, kedvező fekvésű községe — Topolya — impozáns külsejű s magasztos hivatású épülettel gazdagodott. A község nemesért és jóért hevülő közönsége nagy áldozattal állami hozzájárulással polgári iskolát épített. Az impozáns emeletes épület, amely nagy városoknak is díszére válnék, már tető alá került. A tervezet Fehér Jenő zombori mérnök képességét dicséri. A kitűnő tervnek könnyed s mégis erős, szabályos és célszerű megoldását modernül és izléssel vitte keresztül Prohászka József ceglédi építési vállalkozó és különösen helyettese: Nyíry István ceglédi építési rajzoló, ki e hatalmas építést egymaga vezette. Az impozáns épületet világos, tágas tantermeivel, külön tornateremmel s a tanulók részére fürdővel a jövő 1912. évben kezdődő tanévben adják át rendeltetésének.

A Matica sikkasztója. Bácsisza-melléki takarékpénztár és a Magyar Általános Takarékpénztár a vizsgálati fogságban levő Manojlovits K. Lázár ellen csődöt kért. A kérelmet dr. Fischer Frigyes törvényszéki bíró előtt e hó 16-án tárgyalták, azonban egyezség reményében folyó hó 31-ére halasztották. Megemlítsérem, hogy dr. Malesevsz István, a Matica ügyésze egy előterjesztésben a Matica nevében tiltakozott a csőd elrendelése ellen azzal az indoklással, hogy Manojlovits egész vagyonát a Matica pénzéből szerezte és hogy így Manojlovits vagyona minden más hitelező követelésének megelőzésével kizárólag a Matica kárának fedezésére szolgál. A tárgyalás elhalasztása folytán ezen előterjesztésről sem határoztak.

Vasut Kalocsa és Baja között.

Egy pénzcsoporthoz, amelynek élén gróf Teleki József áll, Kalocsáról Bajára vasutat szándékozik vezetni. Az előmunkálati engedélyt már megkapta a csoport s a finanszírozás tekintetében is legközelebb meg lesz az egyezség egy ismert fővárosi pénzintézettel. Az építkezést a jövő év elején kezdik meg, az új részvénytársaság pedig még ez évben fog megalakulni.

Thököly-ut 10. sz. ————— Thököly-ut 10. sz.

BELHÍVÁS.

BUTORT akar venni, az Aki **BUTORT** bizalommal

forduljon hozzám. .: Raktáron vannak:

polituros hálószobák, ugymint: kőris-,

cseresnye, zebra stb. Továbbá: modern

ebédlők, kredencek és uri szobák.

!! MEGRENDELHETŐK: !!

szalonok, könyvtárak, valamint

eredeti BRONZUTÁNZATU butorok.

Irodák, kávéházak és olvasótermek részére

butorok mindennemű színben saját tervem

szerint készpénzért, vagy részletfizetésre is.

50—36 Tisztelettel

Szpevák Béla,

műipari butorkészítő,

ZOMBOR, Thököly-ut 10.

Kolerariadalom a baja—zombori vonaton. A garai vasuti állomáson felszállott két legény egy harmadosztályú kocsira. Vaskutig csak meg voltak valahogy, de mire Bajára érkeztek, hirtelen rosszul lett mindkettő és koleragyanus tünetek jelentkeztek rajtuk. A vasutállomás főnöke rögtön jelentést tett a rendőrségnél, ahonnan Koller Dezső tb. főkapitány és dr. Bécassy Gyula tisztí orvos mentek az állomáshoz, a „beteg” legényeket beszállították a járványkórházba, a kocsit pedig dezinficiálták. A járványos betegekről pedig megállapították, hogy — részegek voltak.

Meghalt a férje miatt. Rudics Péterné alsócsikeriai asszony a napokban szülés közben elvérzett. A halált az okozta, hogy Rudics Péter későn ment orvosért és mire az megjött, az asszony meghalt. A férj ellen gondatlanságból okozott emberölésért megindították az eljárást.

Visszatartott tengerészek. A negyedik évüket kiszolgált haditengerészeknek most október 1-én kellett volna visszanyerni szabadságukat. Mindeddig azonban egyet sem engedtek el, sőt értesítették őket, hogy bizonytalan ideig folytatni kell a szolgálatukat. A haditengerészek bentartása bizonyára a háború okozta bizonytalan világpolitikai helyzettel van összefüggésben.

Körözött inasok. Az óbecsei szolgabíróskán két szökésben levő iparostanoncnak nyomozását rendelte el, akik otthagyták szülő- és ok nélkül mestereiket. Az egyik Sárközi (Bózsó) Ferenc, a másik Mincsof Jován.

Féláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítására és a már használatban lévőknek érvényesítésére az 1912. évre. Az állami és törvényhatósági tisztviselők, a községi és körjegyzők, a rendezett tanácsú városok tisztviselői, a nem állami tanszemélyzet, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok félárú jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványai a jövő 1912. évre leendő érvényesítés végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, Andrassy-ut 73—75. sz.) már beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-ig okvetlenül beküldendők. Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1912. évre azonban ily igazolványt szerezni kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük. Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéséért és az új kiállításáért járó 2 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegekből (tehát nem okmánybélyegekből) rovandó le. A postabélyegek a betérjesztendő kérvényre vagy névjegyzékre felragasztandók. Készpénz vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében el nem fogadjatik. A kérvények és a hivatalok részéről betérjesztendő névjegyzékek az előírt záradékkal és a hivatali pecséttel látandók el. Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy kérvényeiken a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek, hogy semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek.

Művészet — Irodalom.

Schön Adolf könyvkereskedésében (telefonszám 161.) kaphatók az e héten megjelent következő újdonságok:

Nyugat könyvtár. 32—33. sz. Capus Alfréd, A kalandor. 60 fil. — 34. sz. Tersánszky Józsi Jenő, A tavasz napja sütötte... 30 fil. — 35. sz. Radó Sámuel, A politikai Robinson. 30 fil. — 36—37. sz. Szomorj Dezső, Lőrinc emléke. 60 fil.

Dr. Máthé Zoltán, A spiritualizmus tudományos megvilágításban. 4 kor.

Lendl Adolf dr., Úti levelek két világrészből. II. kiadás. 4 kor.

Tömörkény István, Bazsarózsák. 350 kor.

Földesi Gyula, Petőfi. 1 kor.

Verne Gyula, A föld felfedezése. I—IV. Ára kötetenként füzve 4 kor., kötve 560 kor.

Móricz Zsigmond, Az Isten háta mögött. 4 korona.

Gyöngyösy László, Mikszáth Kálmán. 240 korona.

Róna Jenő, Állattani olvasókönyv. 3 kor.

Rousseau János Jakab, Emil vagy a nevelésről. Franciából fordította Schöpflin Aladár. 10 kor.

Fogazzaro—Zempléni, Miranda. 2 kor.

Bálint Kornél dr., Törvénykezési utmutató magánjogi perekben. 4 kor.

Huszadik század. 10. sz. 1911. október. 160 kor.

A Kisfaludy-Társaság évlapjai. XLIV. kötet. 320 kor.

Szabó Endre, A Fenomen, korrajz. Második kiadás. 2 kor.

Lyka Emil, Az antiszemizmus pszichológiája és ennek az eliminálására való kísérlet. 80 fil.

Dr. Helle Károly, A római jog forrásainak története. II. 5 kor.

Eschstruth Natália, Tündérkirálynő. 120 korona.

Hangay Sándor, Meztelen emberek vihar előtt. Lelki portrék. 4 kor.

Hangay Sándor, Esett harcos szive vére. 2 korona.

Szocializmus. 12. sz. 1911. okt. 50 fil.

Volksstimme Kalender. 1912. 70 fil.

Népszava naptára. 1912. 60 fil.

Pajor Dezső dr., Minerva-féle határidő-napló az 1912. évre. 4 kor.

Dr. Nyári Pál, Minerva-féle pénzügyi határidő-napló az 1912. évre. 3 kor.

Minerva-féle Irodai határidő-napló az 1912. évre. 240 kor.

A 13. száma jelent meg a Kultura című irodalmi, művészeti és kritikai kétheti folyóiratnak. De ez a szám is csak a kiadók szerencsés ötletét igazolja. Szemünk előtt látjuk egy minden ízében mintaszerű, modern művészi lap hatalmas fejlődését, kibontakozását. Tisztító tüzként halad megkezdett nemes pályáján és felveszi a körülötte termő virágokat. Ismét és ismét csak őszinte örömmel ajánljuk be ezt a tartalmilag nívós és technikailag páratlan folyóiratot. A 13. szám tartalma: Ámon Vilmos: Önmagunkról. Zempléni Árpád: A kö. Halmi Bódog: Nyugat felé. Gy. Kocsis László: Ami nekünk maradt. Kortsák Jenő: A kísértés. Reményi Andor: Hajdu ének. Móricz Pál: Régi szüret. Hangay Sándor: Előszó a német verses könyvemhez. Betta: A nóta. Ifj. Remetey Dezső: Versek. Büky György: Béka-boszorkány. H. László Ary: Versek. Ámon Vilmos: Az idegasszony. Barna János: Gustavo A. Bequer költeményeiből. Bányai Károly: Gyermekkori bűnök. Falk Rikárd: A kules. Myga: Tavaszéji hangulat. Ámon Vilmos: Lándori Vilmos. Hangay Sándor: Két új vernisage. (gy. i.): Marjory néni. Palágyi Lajos: A Vígsház legújabb darabjáról. Igricz: Édes a bűn. — Képek: Lándori Vilmos: A demagóg. Az ivó. A kötőrő. A gond árnyéka. A rágalmazó. Ágoston Ernő: Ex librisek. Könyvdiszek: Kőszegi Fanyh Dezső, Martkhot A., Szalay Pál és Zsánszky Jenőné. — Megrendelhető Röttig Gusztáv és Fia kiadócégnél Sopronban, negyedévenként 5 korona.

Solnes építőmester. Radó Antal kitűnő népszerű vállalkozó, a „Magyar Könyvtár” sorra adja ki irodalmi becsű fordításokban Ibsen műveit. A régebben megjelent fordításokhoz csak nemrég járult a vadkacsa, most pedig a nagy norvég költő egyik legmélyebb szimbolizmusú és megragadó drámai hatása műve, a Solnes építőmester jelent meg a vállalatban. A darabot Abrányi Emil fordította azzal a művészi biztonsággal és a nyelvnek azzal a minden árnyalatot visszaadni tudó gazdag hajlékonyságával, mely

Ábrányinak, a magyar műfordítás egyik fő mesterének sajátja. Irodalmunknak nagy nyereségére szolgálnak ezek az Ibsen-fordítások, mert a vállalat népszerűsége révén szétviszik a modern dráma nagy reformálójának műveit a közönség legszélesebb köreiből és pedig az irodalmi szempontoknak mindenben megfelelő fordításukban. A Solnes építőmester a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég kiadásában jelent meg, mint a Magyar Könyvtár kettős füzet. Ára 60 fillér.

Grazia Deledda magyarul. A mai olasz regény egyik legkitünőbb művelőjét, Grazia Deleddát eddigelé kevésbé ismeri a magyar közönség, holott egyike a modern európai irodalom legérdekesebb jelenségeinek. Szardinia sziklás vidékéről való s a képzelete is szülőföldjéből táplálkozik. Legszébb műveit a szardíniai nép külső és belső szenvedéseiről írja. Irónónél szokatlan megragadó erő, a rajznak és előadásnak egészséges realitása alakjainak és történeteinek színes meglevenítése jellemzi azt a hosszabb novelláját is, melyet most Balla Ignác gondos, hű és színes fordításában Radó Antal kitünően szerkesztett sorozatos vállalat, a Magyar Könyvtár adott ki. A magyar olvasó egy elsőrendű írói tehetséggel ismerkedik meg ebből a füzetből, mely Grazia Deledda egyik legjellemzőbb művét adja. A füzet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég kiadásában jelent meg. Ára 30 fillér.

Szarvasmarhadíjazás Bezdánban.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi október hó 15-én nyugati fajta szarvasmarhadíjazást rendezett. Az érkező vendégeket Bosnyák János ny. községi jegyző üdvözölte. A szívélyes fogadtatást Törley Gyula társelnök köszönte meg.

A bíráló bizottság Törley Gyula társelnök elnöke alatt a következő tagokból alakult meg: Kiss Lajos alelnök Topolya, Illésy Sándor gazd. felügyelő, Falcione Sándor Zombor, Törley Bálint Topolya, Ladány Ervin községi jegyző, Stulich István, Bosnyák Ferenc Bezdán, Hesz Márton egyesületi megbízott Szentfűlöp, Inhoff József titkár Zombor.

A díjakat a bírálóbizottság a következőképpen osztotta meg: Csoportosan bemutatott saját nevelésű tehenei és üszői után 100 koronás I. díjat Varga Mihály Bezdán nyerte. Saját nevelésű üszőjével a 40 koronás II. díjat Rekettye Ferenc Bezdán nyerte. Saját nevelésű üszője után III. díjat 30 koronát Majer József Gádor nyerte. Saját tenyésztésű üszőjével 20 koronás IV. díjat nyert Eberling Fűlöp Bezdán, ugyancsak e címen V. díj fejében bronz oklevelet nyert Faddi Ferenc Bezdán. Honi importált üszője után III. díjat 20—20 koronát nyert Oberreiter Gerő Bezdán és Brandt János Gádor. Honi importált tehene után I. díjat 40 koronát nyert Kuts János, II. díjat 30 koronát Bősz György, III. díjat 20 koronát Balla Ferenc és IV. díjat 10—10 koronát Kanizsai Mihály, Széchényi József és Erg Antal Bezdán. Bajorországból importált üszője után I. díjat 30 koronát Koch József és II. díjat 20 koronát Lamli Mátyás Bezdán nyert. Bajorországból importált teheneik után díjat nyertek: I. díjat 40 koronát Limburger Ferenc, II. díjat 20 koronát Eberling János és Müller Mátyás, III. díjat 10 koronát Kiss Simon és Kiss Imre Bezdán. Csoportosan bemutatott bajor jószágai után Müller Mihály ezüst oklevelet és Meszner János apátplébános bajorországi tehene után ugyancsak ezüst oklevelet nyert.

A díjazás után a vendégek a helyi vezetők családjainál tettek látogatást. Délben Törley Gyula társelnök kiosztotta a díjakat.

A társas ebéden a helyi intelligencia is szép számban vett részt. A köszöntők sorát Törley Gyula nyitotta meg, a haladó bezdáni gazdákat üdvözölve, Falcione Sándor szintén az állattenyésztő gazdákat köszöntötte. Törley Bálint az argentiniai huskérdest fejtegette, az ipari vámok leszállítását kívánja, Müller Mihály községi bírora a bevásárlást oly szép eredménnyel végzett gazdaköri elnökre mond köszöntőt. Kiss Lajos Zombor vidékének mintagazdáját, Falcione Sándort és a gazdaságban vele fárado feleségét élteti. Törley Gyula nemcsak a lelkiekre, hanem az anyagiakban is eredménnyel munkálkodó Meszner János apátplébánost üdvözli. Meszner János a gazdakör lelkes titkáráról, Czirfusz János tanítóról emlékezik meg. Jámbor Béla a község gazdaközönsége nevében a vendégeket köszönti. Hesz Márton a gazdákat a szervezkedésre és összetartásra buzdítja, majd a vezérszerepet betöltő bezdáni tanítói kart köszönti. Molnár Ferenc igazgató-tanító az egyesület vezető férfait, különösen Latinovits Pál egyesületi elnököt, majd Varga Mihály az elsőhelyen kitüntetett bezdáni mintagazdát élteti.

Ki volt állítva a Bajorországból importált 27 tehén, 1 üsző, 16 borju, honi bevásárlású 19 darab tehén, 3 üsző, 7 borju, saját nevelésű 6 tehén, 6 üsző, 1 borju, összesen 86 tenyészállat. I. J.

HIRDETÉSEK.

2680. szám. 1911

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 1911. évi Sp. III. 59. számú végzése következtében dr. Guttmann Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Nagy Bálint zombori lakos javára 378 korona 88 fillér s járulékaik erejéig 1911. évi április hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tehének nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróóság 1911. évi V. 716/7. sz. végzése folytán 103 kor. 18 fill. hátr. tökélettel, ennek 1911. január hó 18. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 36 kor. 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban a városháza udvarán leendő eszközökre 1911. évi november hó 7-ik napjának délelőtti 11¹/₂ órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 197. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1911. évi október hó 20. án.
Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Eladók.

A szóntai-uton levő 51., 53. és 55. sz. házak és 12 hold szántó szabad kézből eladók.

Bővebb értesítéssel szolgál Kukula Hermin, Szóntai-ut 55. sz. a.

!!MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!!

Mielőtt gazdasági motort cséplők, szecsakavágók, morzsolók, darálók és kisipari gépek hajtására venne, okvetlen kérjen ajánlatot 50-44

VARGA N.

gépműhelye

ZOMBOR, Militicsi-utca 11.

saját rendszerű és saját készítményű

!! nyersolajmotorról !!

Legolcsóbb üzem és a legolcsóbb motor a világon!

Uzemköltség lóerőóránként 1 fillér!!

ÉRTESÍTÉS.

Alulírott szíves tudomására adom a n. é. közönségnek, hogy ZOMBORBAN, JÓKAI-
TÉR 2. SZ. ALATT

hangszerüzletet

nyitottam. Amidőn ezt a n. é. közönséggel tudatom, egyben értesitem, hogy mindennemű hangszer javítását elvállalom és azt a leglelkismeretesebben elkészítem.

!! Bármilyen hangszer készen is kapható. !!

Továbbá mindenféle hangszer-alkatrészek, hangszerek, kitérő hurok nagyban és kicsinyben kaphatók. Zenekarok teljes felszerelését is elvállalom. Acélszerkezetű, jóhangu cimbalmain finom felszereléssel vannak 50-7 ellátva.

Gramofonok javítása a leg-tökéletesebben lesz elkészítve.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok !!! teljes tisztelettel !!!

id. Harkay Ferenc.

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.

Bérlő: Germann I.

GÖZFÜRDŐ:

URAKNAK: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután 1/2, 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyuk-szemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan :: :: friss víz. :: ::

Komlóruzs szerszámfa és szőlőkaró eladás.

Szállítok rendelésre bármily mennyiségű és bármily hossz- és keresztmértű **fehér tölgy- és akác-, komló- és telefon-rudat**, ugyancsak **tölgy- és akácból készült szőlőkarót** minden méretben, nemkülönben kiváló szép növésű, tiszta, csomómentes **bükk- és tölgy bogarúfai** vagon rakományokba. — Megkeresések **LÖRINCZ ADOLF fatermelőhöz** LOSONCRA intézendők.

2594 szám. 1911.

Arveresi hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. illetve az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi cs. kir. járásbíró 1911. évi O. III. 326 számú végzése következtében dr. Bruck Armin zombori ügyvéd által képviselt Maison Resner bécsi cég javára 1730 és 215 korona s járulékaik erejéig 1911. évi február hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 4500 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és hintók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1911. évi V. 250/14 sz. végzése folytán 604 kor. 84 fl. hátr. tőkekövetelés erejéig Zomborban Eötvös körút 25. leendő eszközlésére 1911. évi november hó 7. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsárón alul is el fognak adatni.

Zombor, 1911. évi október hó 20-án.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

Értesítés.

Van szerencsém a t. vadász uraknak szives tudomására hozni, hogy m. kir. lőporárudamban sajátkezűleg töltött kész és üres valódi **angol Eley és Hirtenbergi** töltények mindenkor kaphatók.

Magamat a t. vadász urak szives figyelmébe ajánlva, vagyok
40-35 kiváló tisztelettel

Lugumerszky P. Szvetozár
Zombor, Kossuth L. utca, a nagy tőzsde mellett.

Valódi orosz tea és angol rum kapható.

2623. szám 1911.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. illetve az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1909. évi Sp. II. 459 számú végzése következtében dr. Gábor Izidor zombori ügyvéd által képviselt Misch Józsefné zombori lakos javára 380 korona s járulékaik erejéig 1911. évi május hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tehenek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1911. évi V. 744/9. sz. végzése folytán 326 kor. 53 fl. hátr. tőkekövetelés, ennek 1911. augusztus hó 31. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 23 kor. 02 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban a városháza udvarán leendő eszközlésére 1911. november hó 2. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is el fognak adatni.

Zombor, 1911. évi október hó 16-án.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

Pénztárnoknőt

keres a zombori Falcione-féle ártézi gőz-, kád- és szénsav-fürdő új bérlője

Doroghy István.

Akik ezen állást elnyerni óhajtják, azok folyó hó 28-tól személyesen jelentkezzenek a bérlőnél.

4197/1911. sz.

Pályázati hirdetmény

Kerény községben üresedésbe jött irnoki állásra.

Javadalom évi 1000 korona.

Pályázati határidő: **november hó 20.**

Zombor, 1911. október hó 18-án.

Tárcza,
főszolgabíró.

Haberfeld Samu

FOGTECHNIKUS,

budapesti egyetemi tanárok volt I. assistense

Dr. FELES lakásán.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Vb. Becker Frigyes cservenkai bej. kereskedő cég csődválasztmányának határozata alapján a csődleltár 1-859. sorszámok alatt összeirt 15445 korona 88 fillér beszerzési és 15443 korona 90 fillér becsértékben különböző rőfös- és divatáru verseny útján eladatik.

2. Az itt felsorolt egész tömegre vonatkozó zárt írásbeli ajánlatok **1911. november hó 5-én d. e. 10 óráig** dr. Czeisel Lajos József ügyvéd választmányi elnöknel Zomborban nyújtandók be. Elkésett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

3. Minden ajánlattevő tartozik egyuttal 1600 koronát, szóval Egezerhatszáz koronát bánatpénz fejében a választmány elnökének kezéhez készpénzben letenni.

4. A választmány Zomborban az elnök ügyvédi irodájában 1911. évi november hó 5-én pont déli 1/2 órákor határoz a beérkezett ajánlatok felett és fentartja magának a jogot, hogy akár a legmagasabbat visszautasíthassa, avagy bármelyik ajánlatot is elfogadhassa és akár az összes ajánlatok felretételével a csődvagyon értékesítése tárgyában másként intézkedjék.

5. A csődválasztmány és a tömeggondnok sem az áruk minősége és mennyisége, sem azok helyes leltározásáért nem vállalnak felelősséget.

6. A vevő tartozik a választmányának azonnal meghirdetendő határozatától számítva 3 napon belül a vételár teljes összegét a tömeggondnok kezéhez készpénzben, ugyszintén az adásvételi illetéket is, még pedig az utóbbit azonnal a vétel után megfizetni.

A késedelem után köteles 5% kamatot fizetni. Köteles vevő a megvett ingóságokat a helyszínén átvenni s azokat a fenti versenytárgyalási határnaptól számított 10 nap alatt elszállítani.

7. Ha a vevő az eladás egyéb felételei közül bármelyiket megszegi, bánatpénzét ugyancsak elveszti és jogában áll a választmányának a tömeg értékesítése iránt bármi módon a vevő veszélyére és költségére intézkedni.

8. A csődleltár az alulírt tömeggondnoknál bármikor betekinhető és az áruraktár is Cservenkán a tömeggondnok előzetes értesítése után mindenkor megzemlélhető.

Zombor, 1911. október hó.

Dr. Rapp András ügyvéd,
csődtömeggondnok.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ERVÉNYES 1911. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	gyorsv.
7.10	7.4	12.50	3.20	6.05	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	erk.	9.55	1.00	7.20	10.00	
10.14	12.34	5.23	6.36	10.46	4.09	érk.	SZABADKA	ind.	4.50	9.50	2.07	6.37	
10.30	1.44	5.35	6.48		5.20	ind.	SZABADKA	érk.	7.24	9.38	1.21	6.25	
	2.13	6.06			5.52		Nagyfény		6.51		12.53	6.06	
11.03	2.40	6.27	7.22		6.22		Topolya		6.26	9.07	12.31	5.51	
11.22	3.10	6.53	7.41		7.03		Kishegyes-Bácsfeketehegy		5.56		12.03	5.33	
11.37	3.28	7.11	7.55		7.25		Ujverbász		5.34	8.38	11.45	5.16	
11.51	3.47	7.30			7.46		Óker		5.05		11.19	5.01	
12.03	4.04	7.47			8.13		Kiszács		4.47		11.02	4.47	
12.20	4.25	8.09	8.37		8.35	érk.	UJVIDEK	ind.	4.23	7.55	10.40	4.29	

Szeged-Rókus-Szabadka-Dálya										Vissza							
szem. v.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	tvrsz.	sz. v.	ind.	érk.	sz. v.	sz. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
3.05	7.48	11.30	3.12		4.55	6.34	10.20	ind.	SZEGED-ROK.	7.25			10.48	2.57	7.53	10.01	12.13
3.23	8.05	11.47	3.31		5.12	7.01	10.37		Rószke	7.10			10.33	2.24	7.39	9.42	11.58
3.38	8.20	12.02	3.46		5.29	7.28	10.52		HORGOS	6.54			10.21	2.28	7.26	9.26	11.45
3.52	8.33	12.15	4.00		5.42	7.51	11.05		Királyhalom	6.41			10.09	2.14	7.14	9.10	11.32
4.07	8.46	12.28	4.16		5.55	8.12	11.20		Palics	6.27			9.55	2.01	7.03	8.54	11.19
4.19	8.57	12.40	4.29		6.06	8.31	11.32	érk.	SZABADKA	6.15			9.44	1.50	6.53	8.35	11.06
5.00	10.25	1.45		6.55	7.00			ind.	SZABADKA	7.20		9.21		1.07	6.02		10.41
5.27	10.54	2.12			7.30				Tavankút	6.45				12.44	5.36		10.14
5.47	11.16	2.32		7.27	7.56				Bajmok	6.22		8.49		12.27	5.19		9.56
6.19	11.51	3.04		7.53	8.35				Nemesmilitics	5.29		8.21		11.51	4.41		9.17
6.33	12.05	3.18		8.06	8.55			érk.	ZOMBOR	5.05		8.09		11.36	4.25		8.59
6.55	12.11	3.41		8.11				ind.	ZOMBOR			8.04		11.13	4.18		8.49
7.20	12.30	4.00		8.28					Bácsszentiván			7.46		10.55	4.00		8.29
7.35	12.43	4.13		8.39					Szond			7.34		10.37	3.46		8.07
7.49	12.57	4.27		8.52				érk.	GOMBOS			7.19		10.22	3.31		7.45
9.18	2.03	5.37		9.48				ind.	ERDŐD			6.23		9.17	2.02		6.03
9.30	2.15	5.49		9.58				érk.	DÁLYA			6.11		9.05	1.49		5.50

Kiskunhalas-Regőce										Vissza							
v. v.	v. v.	v. v.	ind.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.46	12.27	6.17	ind.	KISKUNHALAS	5.28	2.27	11.16	érk.		5.17	2.14	11.03					
3.57	12.40	6.30		Kopolya	5.03	1.57	10.42			4.48	1.40	10.25					
4.11	12.57	6.45		Fehértó	4.37	1.27	10.12			4.10	1.24	9.40					
4.27	1.16	7.02		Terézhalom	3.50	1.21	9.11			3.42	1.20	9.00					
4.54	1.50	7.20		Jánoshalma	3.32	1.21	8.04			3.16	1.01	7.48					
5.18	2.30	7.40		Mélykút	3.08	1.05	7.41			3.01	1.03	7.26					
5.37	2.53	8.01		Rudics	2.50	1.02	7.16			2.39	0.58	6.58					
5.45	3.01	8.09	érk.	BÁCSALMÁS	2.25	0.40	6.45	ind.									
6.20	3.30	8.45	ind.	Madarász puszta													
6.37	3.52	9.02		Madaras													
6.48	4.10	9.09		Sándor major													
6.55	4.18	9.16		Katymár													
7.13	4.38	9.25		Legyen puszta													
7.23	4.50	9.35	érk.	REGŐCE													
7.35	5.06	9.47															

Szabadka-Baja-Bátaszék										Vissza							
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
5.05	10.36	2.20	7.25	ind.	SZABADKA	7.10	12.21	6.20	9.34	5.26	11.08	2.51	7.55	6.41	11.52	5.51	9.04
6.11	11.40	3.20	8.24		Csikéria	6.20	11.30	5.29	5.38	6.16	11.45	3.25	8.29	6.06	11.11	5.17	8.19
6.38	12.05	3.47	8.49		Bácsalmás	5.46	10.51	4.58	7.59	7.04	12.31	4.13	9.15	5.17	10.24	4.02	7.32
7.14	12.41	4.29	9.25	érk.	BAJA	5.03	10.09	4.28	7.22	7.14	12.41	4.29	9.25	5.03	10.09	4.28	7.22
7.47	1.14	5.02	9.58	ind.	BAJA	4.80	9.38	3.58	6.50								
				érk.	BÁTASZÉK												

Óbecse-Ujvidék										Vissza							
sz. v.	v. v.	sz. v.	ind.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
4.20	9.45	3.45	ind.	ÓBECSE	6.59	12.27	7.31	érk.		6.38	12.4	7.10					
4.42	10.11	4.07		Bácsföldvár	6.22	11.46	6.53			5.58	11.13	6.26					
5.07	10.31	4.27		Csurug	5.44	10.46	6.11			5.28	10.28	5.55					
5.27	11.02	4.47		Zsablya	5.12	9.59	5.35			4.58	9.43	5.19					
5.44	11.18	5.02		Boldogasszonyfalva	4.57	9.42	5.18			4.32	9.15	4.53					
6.06	11.45	5.25		Temerin													
6.15	11.54	5.34		Tisztaistvánfalva													
6.28	12.09	5.47	érk.	VASKAPU				ind.									
6.29	12.13	5.53	ind.	VASKAPU				érk.									
6.53	12.40	6.17	érk.	UJVIDÉK				ind.									

Baja-Ujvidék										Vissza							
sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
4.00	7.50	1.15	5.15	ind.	BAJA	6.59	9.22	3.23	7.00	4.11	8.00	1.25	5.25	6.51	9.15	3.15	6.52
4.25	8.13	1.38	5.40		Baja-szállásváros	6.34	9.00	2.59	6.36	4.51	8.38	2.01	6.05	6.10	8.34	2.37	6.10
5.09	9.03	2.16	6.24		Vaskút	5.49	8.10	2.17	5.47	5.37	9.44	2.39	6.54	5.26	7.50	1.40	5.25
5.56	10.16	2.56	7.18		Gara	4.51	7.19	1.10	4.58	6.15	10.35	3.14	7.38	4.51	7.19	1.10	4.58
6.25	10.45	3.23	7.47		Regőce	4.22	6.55	12.41	4.34	6.25	10.45	3.23	7.47	4.10	6.45	12.30	4.23
2.30	6.51	3.46		Orszállás	6.03	11.20		5.40		2.37	6.57	3.52		5.56	11.13		5.31
2.37	6.57	3.52		Gádor	5.47	11.04		5.22		2.47	7.07	4.02		5.39	10.56		5.15
2.55	7.16	4.11		Nenadics	5.25	10.42		5.01		3.09	7.30	4.25		5.25	10.42		5.01
3.09	7.30	4.25		ind. ZOMBOR (étk.)	5.10	10.28		4.45		3.28	7.49	4.44		4.52	10.10		4.12
3.28	7.49	4.44		ind. ZOMBOR (étk.)	4.42	10.02		4.21		3.55	8.10	5.06		4.42	10.02		4.21
3.39	8.00	4.56		Zombor-vásártér	4.22	8.35		4.01		4.36	8.49	5.45		4.03	9.25		3.40
3.55	8.10	5.06		Fernbach-szállás	4.55	9.16		3.15		5.09	9.30	6.17		3.35	9.07		3.15
4.22	8.35	5.31		Zsárkovác	5.09	9.30		3.01		5.24	9.45	6.30		3.21	8.55		3.01
4.36	8.49	5.45		Sztapár	5.49	10.10		2.50		6.12	10.31	7.17		3.11	8.44		2.50
4.55	9.16	6.03		Szilberek				2.21						2.42	8.16		2.21
5.09	9.30	6.17		Militics 27. sz. Őrház				1.55						2.17	7.51		1.55
5.24	9.45	6.30		Hódság													
5.49	10.10	6.55		Paripás													
6.12	10.31	7.17		Parrag													
				ind. Szépliget													
				Bulkeszi													
				Petrőc-Dunagálos													
				Ófatak													
				érk. UJVIDÉK													

Ujvidék-Vaskapu-Titel										Vissza							
sz. v.	v. v.	sz. v.	ind.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
6.54	5.25		ind.	UJVIDÉK	6.00	3.46		érk.		7.18	5.55		5.33	3.23			
7.18	5.55			VASKAPU	5.06	3.04											